

**BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE**
Utviklingsavdelingen

Vår saksbehandler
Anne Merete Knudsen, tlf 32 80 85 93

Vår dato
20.10.2004

Deres dato
29.06.2004

1 av 2

Vår referanse
03/02961-6
714.

Deres referanse

Jens Gladheim

3628 VEGGLI

ARKIV

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER		Universitetet i Oslo	
Saksb.	460	27 OKT. 2004	Kopi
Ark.	0632-19		
Saksnr.	04/12199	Dok.nr.:	7

Glaim nordre , gnr 19 / 2 , Nørståe kraftverk , Rollag kommune - rapport fra kulturminneregistrering

Traseen er nå arkeologisk registrert. Det ble funnet et jernvinneanlegg og et kullgropfelt bestående av 2 kullgroper i området. Jernvinna og kullgropene er automatisk fredete kulturminner. De er registrert i Riksantikvarens database Askeladden som lokalitet ID 89440 (jernvinne) og ID 89441 (kullgropfelt). Kopi av registreringsrapport følger vedlagt.

Ingen av kulturminnene kommer i konflikt med anleggsarbeid knyttet til utbygging av kraftverk. Vi har derfor ingen merknader til planen.

Vi minner likevel om at dersom det framkommer automatisk fredete kulturminner i forbindelse med anleggsarbeid eller annen virksomhet i planområdet, må arbeidet straks stanses og utviklingsavdelingen i fylkeskommunen varsles, jmf. kulturminneloven §8, 2.

Med hilsen

Åse Klundelien e f
utviklingssjef

for Anne Merete Knudsen
Inger Liv Gøytillund
kulturvernleder

Vedlegg:

1 Arkeologisk rapport

Kopi til:

Fylkesmannen i Buskerud Postboks 1604, 3007 DRAMMEN
Rollag kommune 3626 ROLLAG

Kopi med vedlegg:

Universitetet i Oslo UKM Pb 6762 St. Olavs plass, 0164 OSLO

POST ADRESSERES TIL AVDELINGEN - IKKE TIL ENKELTPERSONER

Postadresse
BUSKERUD FYLKESKOMMUNE
Fylkeshuset
N-3020 Drammen

Besøksadresse
Hauges gate 89
E-postadresse

Telefon
32 80 85 00

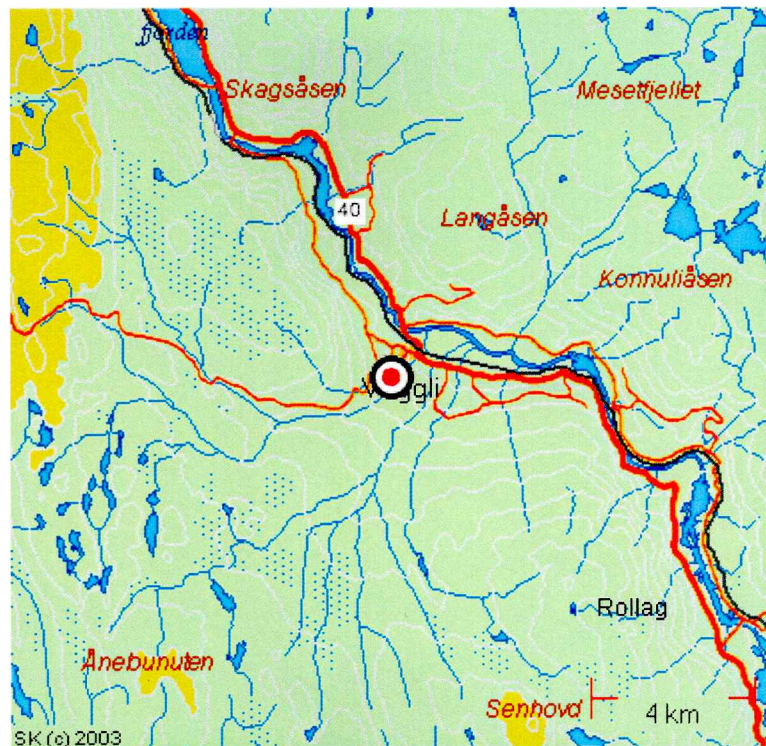
www.bfk.no

Telefaks
32808676

Bankkonto
2200.07.13523
Foretaksregisteret
NO 964 951 373

RAPPORT FRA KULTURMINNEREGISTRERING

Fylke	Buskerud
Kommune	Rollag
Gnr./ B. nr., Navn	19 / 2
Sak nr.	03/02961
Saken gjelder	Utbygging av kraftverk i Nørståe, prosjekt Nørstå Kraft AS
Kartblad	M711: 1615 III Nore ØK: BU048-5-4
Utført av	Nils Ole Sundet, Utviklingsavdelingen, Buskerud fylkeskommune
Utført dato	22.07.04
Vedlegg	Utsnitt av ØK – kart Utskrift fra Askeladden

Formål og bakgrunn for undersøkelsen

I forbindelse med utbygging kraftverk i Nørståe.

Formålet med denne registrering var å avklare og påvise forholdet til automatisk fredede kulturminner i og i umiddelbar nærhet av traséen.

Tidsbruk og bemanning

Undersøkelsen ble utført av Nils Ole Sundet. Det ble brukt 1 time til forarbeid, 3 timer i felt inkludert kjøring og 2 timer til etterarbeid, til sammen 6 timer. Grunneier Jens Gladheim deltok ved befaringen.

Topografi

Traséen starter og stopper i elven Nørsteåe, med henholdsvis planlagt inntaksdam og kraftverk. Vekslende terrengetyper, i høydekote ca 380 – 260 m. o. h. Traséen går igjennom kløft i søndre del, kupert terreng med hardbakker, skrenter, hogstmark, tidligere dyrket mark, fuktig mark og mot nord i eksisterende trasé for vei og lysløype. Generelt blandingskog med grantrær og forskjellige løvtrær. Bunnvegetasjon består av forskjellige blandinger av lyng, gress, mose, einer og vidjekjerr. Stedvis mye blokkstein og tett skog.

Tidligere arkeologiske registreringer

Det er ikke tidligere registrert automatisk fredete kulturminner i traséen. Nordvest for traséen er det registrert en rekke kullgroper og jernvinneanlegg. I tillegg har grunneier registrert en del kullgroper og jernvinneanlegg som ikke er registrert hos fylkeskommunen.

Metode

Traséen ble befart visuelt. Det ble gjort søk etter synlige spor og strukturer på overflaten, samt etter sannsynlige steder for bosetning eller aktivitetsområder fra eldre tid.

Registreringer og observasjoner

Følgende registreringer ble gjort:

Lokalitet ID 89440, jernvinneanlegg

Blanding av tett løv og barskog. Småkupert terreng, og ligger rett sør for tidligere dyrket mark. En god del stein sammen med gress, lyng og mose utgjør grunnen.

Enkeltminne 1: Jernvinne

Ligger på en liten hardbakke uten særlig mye stein, hvor en traktorvei går rett i igjennom anlegget og har ødelagt dette. Slaggbiter er synlig i veikantens profil. Grunneier Jens Gladheim oppbevarer rester etter ovnen, til sammen ca 10 fragmenter. Restene etter anlegget måler ca 2.00 m i diameter, men er vanskelig å avgrense godt, og hoveddelen av anlegget har antageligvis ligget der veiens trasé er i dag.

GPS innmåling: 11 m avvik N 60 01.938 Ø 009 08.298

Lokalitet ID 89441, kullgrovfelt

Ligger i en nordøstlig helling. Blandingsskog av gran og løvtrær. Bunnvegetasjon av mose og litt lyng, ellers mye stein.

Enkeltminne 1: kullgrop

Sirkulær form. Måler 3.40 m i ytre diameter, 1.90 m i indre diameter og dybde på 0.50 m. Rester av kull i gropen.

GPS innmåling: 10 m avvik N 60 02.125 Ø 009 08.428

Enkeltminne 2: kullgrop

Sirkulær form. Ytre diameter 4.10 m, indre diameter 2.50 m og dybde 0.50 m. Lav voll, gropen er utydelig og ikke så veldig synlig. Ligger i tett skog.

GPS innmåling: 14 m avvik N 60 02.114 Ø 009.08.424

Andre registreringer:

Rett nord for et gammelt løp i elven, under en terrassekant, ble det registrert rester etter to bygninger, kjent av grunneier og andre som en tidligere sag og mølle.

X1 Sag

Et par tømmerstokker ligger igjen, hvorav en på grunnsteiner. Ikke grunnmur som hos registrering x2, men steiner stablet på hverandre. Lengde bevart 7.00 m med en avstikker i rett vinkel i sør på ca 3.00 m som går i en halvbue. Antatt opprinnelig størrelse er ca 7.00 x 4.00 m på bygningen ut fra det som er bevart.

GPS innmåling: 13 m N 60 01.870 Ø 009.08.142

X2 Mølle

Måler 5.00 x 3.00 m i størrelse, men deler av murene er borte. Har antageligvis hatt en tilnærmet kvadratisk form. Ikke noe tømmer tilbake. 2 halve kvernsteiner ligger igjen. Den ene måler 1.00 m i diameter og har et hull på 0.20 m, og Jens Gladheim tror han har den tilhørende andre del på sin gård. Den andre halve kvernsteinen måler 0.80 m i diameter med et senter hull på 0.23 m i diameter.

GPS innmåling:

14 m avvik N 60 01.869 Ø 009 08.140

Figur 1: Kvernstein, fra X2 mølle.

Andre observasjoner:

I søndre del må litt av skrenten fjernes for å komme til, ellers vil det arbeides for minst mulig inngrep i terrenget i forbindelse med utbyggingen. I nærheten av kraftverket, er flere alternative traséer tegnet inn og befart.

Fotoliste

Foto nr	Motiv	Retning	I rapporten
1	kvernstein		figur 1
2	oversikt x1, x2		
3	oversikt x1, x2	S	
4	oversikt x1, x2	S	

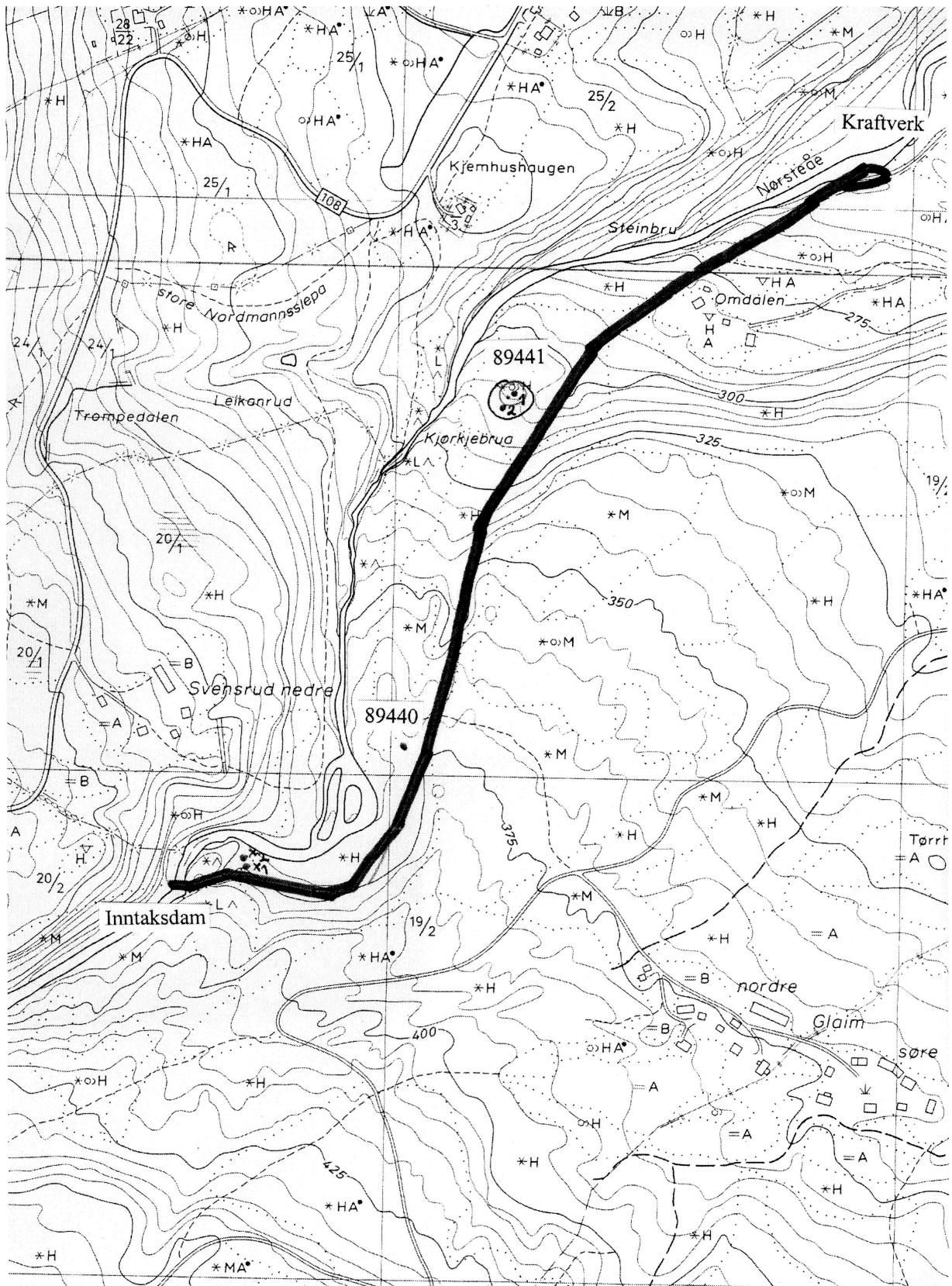
Oppsummering

3 automatisk fredete kulturminner ble registrert, 2 kullgroper og 1 jernvinneanlegg. Ingen av disse ligger i traséen. 2 nyere tids kulturminner ble også registrert, en mølle og en sag, som ligger rett nedenfor inntaksdammen til kraftverket. Øst for traséen har grunneier Jens Gladheim egenhendig registrert en rekke kullgroper som ikke finnes i arkivet til fylkeskommunen.

Drammen 15.10.04

Nils Ole Sundet

Lokalitet - 89440 - Arkeologisk lokalitet -

Klassifisering

Kategori: Arkeologisk lokalitet   **Art:** Jernvinneanlegg

Stedfesting

Fylke: Buskerud   **ØK-kart:** BU048-5-4
Kommune: Rollag   **1:50.000 kart:** 1615 III NORE

Eiendomsopplysninger

Oppretting og ansvar

Detaljer

Litteraturhenvisning:

Rapport fra kulturminneregistrering Nørståe kraft, Rollag kommune. Nils Ole Sundet, Utviklingsavdelingen, Buskerud fylkeskommune.

Beskrivelse:

Blanding av tett løv og barskog. Småkupert terreng, og ligger rett sør for tidligere dyrket mark. En god del stein sammen med gress, lyng og mose utgjør grunnen.

Tilhørende enkeltminner

⌘ **89440** Jernvinneanlegg
└─⌘ 1 Slagforekomst AUT

[Nytt enkeltminne](#)[Eksporter](#)[Endre](#)

Sammendrag lokalitet

- Synlig over markoverflaten

Registreringstype: Andre
utbyggingsprosjekter

Vernestatus: Automatisk fredet
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978
Paragraf: 4
Tilstand: Skadet
Tilstandsdato: 22.07.2004

Lokalitet - 89441 - Arkeologisk lokalitet -

Klassifisering

Kategori: Arkeologisk lokalitet   **Art:** Kullgropfelt

Stedfesting

Fylke: Buskerud   **ØK-kart:** BU048-5-4
Kommune: Rollag   **1:50.000 kart:** 1615 III NORE

Eiendomsopplysninger

Oppretting og ansvar

Detaljer

Litteraturhenvisning:

Rapport fra kulturminneregistrering Nørståe kraft, Rollag kommune. Nils Ole Sundet, Utviklingsavdelingen, Buskerud fylkeskommune

Beskrivelse:

Ligger i en nordøstlig helling. Blandingsskog av gran og løvtrær. Bunnvegetasjon av mose og litt lyng, ellers mye stein.

Tilhørende enkeltminner

⌘ **89441** Kullgropfelt
└─ ⌘ 1 Kullgrop AUT
└─ ⌘ 2 Kullgrop AUT

[Nytt enkeltminne](#)[Eksporter](#)[Endre](#)

Sammendrag lokalitet

- Synlig over markoverflaten

Registreringstype: Andre utbyggingsprosjekter

Vernestatus: Automatisk fredet
Lovgrunnlag: Kulturminneloven av 1978

Paragraf: 4

Tilstand: Intakt

Tilstandsdato: 22.07.2004